Tippuri potilasohje

Tippuri on Neisseria gonorrhoeae -bakteerin aiheuttama seksikontaktissa leviävä tulehdus. Tippuri tarttuu suojaamattomassa seksikontaktissa; emätin- ja anaaliyhdynnässä ja suuseksissä. Tippuribakteeri voi joutua myös silmiin käsien välityksellä. Myös oireeton tippuri tarttuu.

Mitkä ovat tippurin oireet?

Tippuri on usein alkuvaiheessa oireeton tai vähäoireinen. Naisilla tyypillisiä oireita ovat lisääntynyt valkovuoto, virtsaamisvaivat ja alavatsakipu. Hoitamaton tippuri saattaa aiheuttaa sisäsynnytintulehduksen. Miehillä oireina voi olla kirvely virtsatessa, tihentynyt virtsaamisen tarve ja kellertävä vuoto virtsaputkesta. Hoitamaton tippuri saattaa aiheuttaa eturauhas- ja lisäkivestulehduksen. Nielutartunnassa oireina voi olla kurkkukipua ja suun kirvelyä, silmätartunnassa silmien punoitusta ja rähmimistä, peräsuolitartunnassa kirvelyä ja limaista vuotoa peräsuolesta.

Miten tippuri todetaan ja hoidetaan?

Tippuri todetaan ottamalla näyte virtsasta, emättimestä tai kohdunkaulalta (naisilla) tai muusta paikasta yhdyntätavasta riippuen. Näyte voidaan ottaa aikaisintaan 5 vrk:n kuluttua tartunnasta. Virtsanäytettä varten tulee olla virtsaamatta vähintään 2 tuntia.

Tippuri hoidetaan paikkakunnan mukaan joko terveyskeskuksessa tai HUS genitaalisairauksien vastaanotolla (Iho- ja allergiasairaalassa, Meilahdentie 2, 00250 Helsinki), jonne lääkäri tekee lähetteen. Tippuri hoidetaan aina antibiootilla.

Miten tippurin tarttuminen ehkäistään?

Suojaamatonta seksiä ei tule harrastaa ennen kuin kontrollinäytteet ovat vastattu negatiiviseksi. Kondomia/suuseksisuojaa tulee käyttää siihen asti.
Kontrollinäytteen pvm (aikaisintaan):_____.
Hoidon onnistumisen takia on hoidettava myös potilaan kumppanit.

Irtosuhteissa tippuritartunnan ehkäisemiseksi suositellaan käytettävän kondomia/suuseksisuojaa.

Ohje laboratorioon tulevalle - Virtsanäyte klamydia- ja tippuritutkimusta varten

Sinun tulee olla virtsaamatta ja ilman alapesua vähintään 2 tuntia ennen kuin annat näytteen. Näyte otetaan heti virtsasuihkun alusta (ensimmäisestä pisarasta lähtien). Virtsanäytteenottoastian saat lähimmästä HUSLABin toimipisteestä. Virtsanäytteenottoastia on kannellinen näytepurkki (120 ml), johon näytteenottaja merkitsee viivan, mitä enempää purkkiin ei saa laskea virtsaa.

Virtsanäytteenotto:
1) Älä tee alapesua
2) Laske virtsaa ensipisarasta lähtien keräysastiaan korkeintaan näytteenottajan tekemän merkkiviivan saakka (20–30 ml). Lopun virtsan voit laskea WC-pyttyyn.

Näytteenoton päätyttyä:
Kiinnitä virtsanäytteenottoastiaan tarra, johon olet merkinnyt nimesi ja henkilötunnuksesi ja ajan, milloin otit virtsanäytteen. Laboratorio ei tutki puutteellisesti merkittyjä näytteitä.

Toimita näytteenottoastia vuorokauden sisällä laboratorioon, säilytä huoneenlämmössä. Jos olet joutunut poikkeamaan ohjeista, kerro siitä näytteen vastaanottajalle.

Jos sinulla on kysyttävää näytteenoton suhteen, voit soittaa HUSLABin palvelunumeroon, puh. 09 471 86800 ma - pe klo 7.30–15.30. Palvelunumerosta ei valitettavasti voida antaa laboratoriovastauksia. Vastauksen saat sinua hoitavalta taholta.